

AAV-002-001213

Seat No. _____

B. Com. (CBCS) (Sem. II) Examination

April / May – 2016

Business Management - II

(Operation Mgt.)

(New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001213

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) MCQ પ્રશ્નોના ઉત્તરો ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.
 (2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 (3) દરેક પ્રશ્નના ગુણ પ્રશ્નની જમણી બાજુએ દર્શાવેલ છે.

વિભાગ - 1

- 1 MCQ : 20**
- (1) યોગ્ય સમયે, યોગ્ય સ્થળે, યોગ્ય વ્યક્તિથી અને યોગ્ય કાર્ય દ્વારા શું દેખાડાય ?
 (A) ક્ષમતા (B) સેવા
 (C) વિવાદ (D) ઉત્પાદન
- (2) ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાં પરિવર્તન _____ ને લીધે શક્ય છે ?
 (A) ટેક્નિક (B) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ
 (C) કામદારની ક્ષમતા (D) વૈશ્વિકીકરણ
- (3) ઉત્પાદન માનવીની જરૂરિયાત સંતોષે છે એટલે તેમાંથી _____ નું સર્જન થાય છે.
 (A) પૈસા (B) તૃપ્તિગુણ
 (C) સંચાલન (D) ઉત્પાદન
- (4) ક્રિયાત્મક સંચાલનમાં કયા હેતુનો સમાવેશ નથી થતો ?
 (A) ગુણવત્તાવાળી પેદાશ બનાવવી.
 (B) ગ્રાહકનો સંતોષ મેળવવો.
 (C) ઉત્પાદનમાં ટેક્નોલોજીનો ઉપયોગ કરવો.
 (D) વધુમાં વધુ વ્યાજ મેળવવું.

- (5) ક્રિયાત્મક સેવા એ શું ?
 (A) પરિવર્તનશીલ (B) અપરિવર્તનશીલ
 (C) સંચાલન (D) આમાંથી એકપણ નહિ
- (6) લાંબાગાળાની વ્યૂહરચનાનો આધાર _____ પર રહેલો છે.
 (A) હેતુઓ (B) લક્ષ્ય
 (C) સંચાલન (D) બજાર
- (7) નિગમ વ્યૂહરચનાના મુખ્યત્વે કેટલા પ્રકાર છે ?
 (A) બે (B) છ
 (C) ચાર (D) પાંચ
- (8) ક્રિયાત્મક ધ્યેય શેના ધ્યેયો સ્પષ્ટ કરે છે ?
 (A) નિગમના ધ્યેયો (B) ઉત્પાદન કાર્ય
 (C) ધંધાકીય એકમ (D) ગુણવત્તા સંચાલન
- (9) નીચેનામાંથી કયું પરિબલ સ્થાન પસંદગીને અસર કરે છે ?
 (A) બજારની સમીપતા (B) વાહનવ્યવહારનો ખર્ચ
 (C) પાવર (D) ઉપરના બધા જ
- (10) _____ એ સ્થાન પસંદગીનું પ્રથમ પગથિયું છે.
 (A) સ્થાનિક પ્રદેશની પસંદગી કરવી
 (B) પ્રાદેશિક વિસ્તારની પસંદગી કરવી
 (C) આંતરિક અથવા આંતરરાષ્ટ્રીય સ્થળની પસંદગી કરવી
 (D) ઉપરનામાંથી એકપણ નહિ
- (11) સ્થાનના વિકલ્પોનું મૂલ્યાંકન કરવાની કેટલી પદ્ધતિ છે ?
 (A) બે (B) ત્રણ
 (C) પાંચ (D) ચાર
- (12) _____ પરિબલ એ પ્રાદેશિક વિસ્તારની પસંદગી કરવા માટે અસર કરતું નથી.
 (A) બજારની સમીપતા (B) સરકારી નીતિ
 (C) સ્થાનિક ભૂગોળ (D) માહિતી સંચારની સગવડતા

(13) એરક્રાફ્ટ એ _____ નું ઉદાહરણ છે.

(A) પ્રક્રિયા વિન્યાસ	(B) સ્થિર વિન્યાસ
(C) પેદાશ વિન્યાસ	(D) કારખાના વિન્યાસ

(14) નીચેનામાંથી કયું પરિબળ કારખાના વિન્યાસને અસર કરે છે ?

(A) સ્થળ	(B) સંભાળ
(C) કાર્યશક્તિ	(D) ઉપરના બધા જ

(15) નીચેનામાંથી કયો હેતુ સારા કારખાના વિન્યાસનો હેતુ નથી ?

- (A) યોગ્ય વીજળી પુરવઠો
- (B) વધુમાં વધુ અકસ્માતોની શક્યતાઓ
- (C) ભંગાર અને બગાડનો ઓછો ખર્ચ
- (D) કામદારોને સુરક્ષા અને સલામતી પૂરી પાડવી

(16) પ્રખ્યાત કારખાના વિન્યાસના કેટલા પ્રકાર છે ?

(A) બે	(B) ત્રણ
(C) ચાર	(D) છ

(17) TQM એટલે _____

- (A) ટોટલ ક્વાલિટી મેનેજમેન્ટ
- (B) ટ્રેન્ડ ક્વાલિટી મેનેજમેન્ટ
- (C) ટોટલ ક્વાલિટી મેનેજમેન્ટ
- (D) ટ્રેડ ક્વાલિટી મેનેજમેન્ટ

(18) કયું તત્ત્વ નીચેનામાંથી TQMનું નથી ?

(A) ગ્રાહક અભિમુખતા	(B) કર્મચારીની સામેલગીરી
(C) સતત સુધારણા	(D) ઉપરના બધા જ

(19) વસ્તુની ગુણવત્તા ગ્રાહક કઈ રીતે નક્કી કરે છે ?

- (A) વસ્તુને બહારથી જોઈને.
- (B) વસ્તુની જાહેરાત વાંચીને.
- (C) વસ્તુને જાતે વાપરીને
- (D) કોઈ બીજા વ્યક્તિના કહેવાથી

(20) ઈન્ટરનેશનલ ઓર્ગેનાઈઝેશન ઓફ સ્ટાન્ડર્ડાઈઝેશન દ્વારા ગુણવત્તા માટે _____ શ્રેણીની સિસ્ટમ બનાવી છે.

- (A) 1900
- (B) 9000
- (C) 9500
- (D) 22,000

વિભાગ-2

2	ક્રિયાત્મક સંચાલન એટલે શું ? તેના હેતુઓ અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.	10
	અથવા	
2	ઉત્પાદન સંચાલન એટલે શું ? તેના કાર્યોની વિગતવાર ચર્ચા કરો.	10
3	નિગમ વ્યૂહરચનામાં બજાર પૃથક્કરણ સમજાવો.	10
	અથવા	
3	સામૂહિક ઉત્પાદન સમજાવો.	10
4	સ્થાન-પસંદગી એટલે શું ? સ્થાન પસંદગીનું મહત્વ સમજાવો.	10
	અથવા	
4	સ્થાન-પસંદગીની સ્પષ્ટતા કરો. સ્થાન-પસંદગીને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો.	10
5	કારખાના વિન્યાસનો અર્થ અને હેતુઓ સમજાવો.	10
	અથવા	
5	કારખાના વિન્યાસને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો.	10
6	ગુણવત્તા એટલે શું ? ગુણવત્તા સંચાલન એટલે શું ? ગુણવત્તા સંચાલનની જરૂરિયાત જણાવો.	10
	અથવા	
6	“ગુણવત્તા સંચાલન એટલે સતત સુધારણાની પ્રક્રિયા.” - સમજાવો.	10

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Write the answer of the MCQ in main answer book.
- (2) All questions are compulsory.
- (3) Right hand side figures show marks of each question.

SECTION - I

1 M.C.Q. : 20

- (1) What is indicated by right time, right place, write person and write function ?
(A) Capacity (B) Service
(C) Dispute (D) Production
- (2) Changes are possible in production process due to _____.
(A) Technic
(B) Industrial revolution
(C) Capacity of workers
(D) Globalization
- (3) Production satisfies the need of human beings so it creates _____.
(A) Money (B) Utility
(C) Management (D) Production
- (4) Which objective is not include in Operation Management ?
(A) To make qualitative product
(B) To get the customer satisfaction
(C) Using of the technology in production
(D) To get the maximum interest
- (5) Service operations are _____.
(A) Flexible (B) Inflexible
(C) Management (D) None of the above
- (6) Long term strategy are depends on _____.
(A) Objective (B) Mission
(C) Management (D) Market

- (7) How many types of corporate strategy ?
(A) Two (B) Six
(C) Four (D) Five
- (8) Which objectives are clear by the operations objective ?
(A) Corporate Objective
(B) Production Works
(C) Business Entity
(D) Quality Management
- (9) Which of the following is a factor affecting plant location ?
(A) Nearness to the market
(B) Cost of transportation
(C) Power
(D) All of the above
- (10) The first step in plant location is _____.
(A) To select the locality
(B) To select the region
(C) To decide domestic or international location
(D) None of the above
- (11) How many methods of evaluating location alternatives ?
(A) Two (B) Three
(C) Five (D) Four
- (12) _____ is a factor that does not influence the selection of region.
(A) Nearness to the market
(B) Government policy
(C) Topography
(D) Communication facility
- (13) Aircraft is an example of _____.
(A) Process layout (B) Static layout
(C) Product layout (D) Plant layout

- (14) Which of the following is a factor affecting plant layout ?
(A) Location (B) Maintenance
(C) Manpower (D) All of the above
- (15) Which of the following is not an objective of a good plant layout ?
(A) Appropriate lighting
(B) Maximum possibility of accidents
(C) Lowering cost of scrap and waste
(D) To provide safety and security to workers
- (16) How many types of popular plant layout ?
(A) Two (B) Three
(C) Four (D) Six
- (17) TQM means _____.
(A) Total Qualitative Management
(B) Trend Quality Management
(C) Total Quality Management
(D) Trade Quality Management
- (18) Which of the following is not an element of TQM ?
(A) Customer oriented
(B) Employee involvement
(C) Continuous improvement
(D) All of the above
- (19) How a consumer decides the quality of product ?
(A) From outerview
(B) From advertise
(C) By using
(D) From someone's reference
- (20) International Organization of Standardization has implanted _____ service for quality.
(A) 1900 (B) 9000
(C) 9500 (D) 22,000

SECTION - II

- 2** Define Operation Management. Discuss its scope and objectives. **10**

OR

- 2** What do you mean by production management ? Discuss its functions in detail. **10**

- 3** Explain the market analysis in Corporate Strategy. **10**

OR

- 3** Explain the Mass Customization. **10**

- 4** What is plant location ? State the importance of plant location. **10**

OR

- 4** Define plant location. Explain the factors affecting plant location. **10**

- 5** Explain the meaning and objectives of plant layout. **10**

OR

- 5** Discuss the factors influencing plant layout. **10**

- 6** What is quality ? What is quality management ? Explain the need of quality management. **10**

OR

- 6** “Quality Management is a continuous improvement process”. Explain it. **10**
